

uitgekamd

GEMEENSCHAPSKRANT

WEZEMBEEK-OPPEM • JAARGANG 26 • NR 1 • FEBRUARI 2025
UITGAVE VAN GC DE KAM EN VZW 'DE RAND'



PB-PP
BELGIË(N) - BELGIQUE



Geert Van Doorselaere,
vakman en meester in
taal en kunst

Veerle Vandenplas
kiest voor *Gemütlichkeit*
in Oostenrijk

Cula Mzansi
a capella muziek
uit Zuid-Afrika

FR • DE • EN
résumé
Übersetzungen
summary



Centraal op de foto zit burgemeester Nicolas Celis (Horizon)

© UM

Installatievergadering nieuw
gemeentebestuur

Naar meer samenwerking met Kraainem?

Begin december legden de nieuw verkozen raadsleden en schepenen de eed af in de raadszaal van het gemeentehuis. De zaal zat voor de gelegenheid eivol, zodat de andere aanwezigen de installatievergadering via een livestream in een tweede zaal volgden.

De geluidskwaliteit tijdens de vergadering was ondermaats. Je kon niet altijd goed verstaan wat er allemaal exact gezegd werd. Wel hadden sommige raadsleden het blijkbaar moeilijker dan anderen om de Nederlandstalige eed fonetisch correct uit te spreken.

Nicolas Celis had uiteraard de eed als burgemeester nog niet afgelegd bij de gouverneur en werd dus 'aangewezen burgemeester'. Bij de stemming voor zijn voordracht kreeg hij niet alleen de stemmen van de 12 Horizon-raadsleden, maar ook die van WO Plus. Naast de 13 ja-stemmen waren er 10 onthoudingen van de LB Wezembeek-Oppemraadsleden. Celis zal bevoegd zijn voor budget, financiën, personeel, burgerparticipatie, veiligheid, patrimonium, burgemeestersconvenant en – en dat is nieuw – mogelijke synergiën met buurgemeente Kraainem.

De andere Horizon-schepenen krijgen de bevoegdheden communicatie, milieu, sport, verenigingsleven en vrije tijd (Valentine Donck) en bevolking, burger-

Schone Lucht wil het meest verandering

Na de gemeenteraadsverkiezingen van oktober werden er in Vlaanderen voor het eerst zogenaamde 'fijnmazige stemresultaten' gepubliceerd. Dat zijn resultaten op basis van herkenbare geografische deelgebieden van een gemeente.

Voor Wezembeek-Oppem zijn dat vier deelgebieden: Wezembeek (met 35,8 % van de uitgebrachte stemmen), Oppem (29,9 %), Schone Lucht (17,6 %) en Ban-Eik (16,6 %). Het aantal blanco en ongeldige stemmen lag het hoogst in Ban-Eik (5 %), het laagst in Schone Lucht (2 %).

Schone Lucht is ook waar de kiezers het meest naar verandering snakten: Horizon kreeg hier 50,9 % van de stemmen, gevolgd door de wijk Oppem (49,2 %). In Ban Eik was het de lijst van LB Wezembeek-Oppem die met 47,6 % het meeste stemmen achter zich kreeg (8 % meer dan Horizon), in Wezembeek was het verschil tussen beide veel nipter (Horizon haalde 0,4 % minder). WO Plus haalde zijn beste score in Ban Eik (12,7 %) en de minst goede score in Schone Lucht (5,3 %).

Als we ten slotte kijken naar waar mensen het meest op kandidaten

stemden in plaats van op de lijst, dan was het in Oppem dat 84,8 % van de Horizonkiezers het meest hun voorkeur uitspraken voor één of meerdere kandidaten. Voor LB Wezembeek-Oppem was dat in Schone Lucht (84 %) en voor WO Plus zowel in Ban Eik als Oppem (beide 79,8 %).

Provincie

Kijken we naar de fijnmazige resultaten voor de provincie, dan constateren we dat het aantal blanco en ongeldige stemmen op gemeentelijk niveau bijna verdubbelt tot 5,3 %. In Ban Eik ligt het met 7 % nog 2 % hoger dan voor de

Telex

lijke stand, gezondheid en sociale zaken (Jean Hermesse) alsook stedenbouw (sportinfrastructuur inbegrepen), (Benoît-Xavier Broze, maar wel pas als Celis beëdigd is). Schepen Donck zal later op het jaar voor de geboorte van haar kind tijdelijk verlof nemen en als schepen vervangen worden door Eva Lauwers.

Jérôme Delcourt (LB W-O), de gedoodverfde opvolger van ex-burgemeester Petit, heeft zijn burgemeestersambitie moeten opbergen en krijgt als eerste schepen de bevoegdheden openbare werken, informatica, lokale economie en begraafplaatsen. Zijn collega Florence Van Hecke moet het doen met mobiliteit en onderwijs.

Hopelijk worden de gemeenteraadszittingen geanimeerder dan tot nu toe meestal het geval was. Wie interesse heeft om ze bij te wonen, is vanaf 20 uur welkom in de raadszaal op maandag 17 februari, 31 maart, 28 april, 26 mei, 23 juni, 15 september, 20 oktober, 24 november en 15 december. (UM)

gemeenteraadsverkiezingen. Union des Francophones (UF) haalt proportioneel het sterkste resultaat in Schone Lucht, waar ze 66 % van alle stemmen behaalt. Open VLD scoort dan weer sterker in Oppem, terwijl N-VA, Vlaams Belang en Vooruit relatief hun beste scores halen in Ban Eik.

Voormalige burgemeester Frédéric Petit behaalde als lijsttrekker van UF 1.198 voorkeurstemmen. In elke wijk behaalde hij ongeveer iets meer dan een derde van alle stemmen van de lijst. Voormalige schepen Fabienne Boucau-Mineur kreeg op de UF-lijst 670 stemmen, ongeveer één vijfde van alle stemmen van de lijst. (UM)

- *Sinds begin dit jaar is er geen rechtstreekse busverbinding meer met het UZ Leuven en het station van Leuven. Je kan er nog wel geraken via Sterrebeek of Tervuren.*
 - *Vereniging Femma – voorheen KAV – is er definitief mee gestopt. Een etentje in december was de allerlaatste activiteit.*
 - *Café Madelon op de 'Varkensmet' is verkocht. Mogelijk komt er een Italiaans restaurant. Ooit telde onze gemeente 37 herbergen. Na de Blauwe Hemel is nu ook de laatste definitief verdwenen.*
 - *In het Medisch Centrum Huisartsen (MCH) in de Hardstraat zijn sinds begin dit jaar geen consultaties meer op zaterdag. De wachtpost blijft wel bestaan. In het MCH in Leuven kan je nog wel op zaterdag terecht.*
 - *Tussen oud en nieuw werd ook hier ondanks het vuurwerkverbod zeer lustig en veelvuldig vuurwerk de lucht in geknald. Navraag bij onze politiezone Wokra leert ons dat er voor deze daden van incivisme slechts één pv met inbeslagname is opgesteld. Voorts waren er ook 6 tussenkomsten zonder verbalisatie. In buurgemeente Zaventem werden 12 vuurwerkgerelateerde pv's opgesteld.*
 - *Begin februari wordt de blauwe zone (parkeerschijf verplicht) in de wijk Schone Lucht uitgebreid met de Ferdinand Kinnenstraat (deel grondgebied Wezembeek-Oppem) en de Rode Beukenlaan (tussen Oppemlaan en Maurice Cesarlaan). Zo wil men langparkeren van pendelaars die in Stokkel het openbaar vervoer nemen voorkomen.*
 - *Uit de criminaliteitscijfers blijkt dat het aantal woninginbraken in politiezone Wokra gedurende het eerste trimester van 2024 met 91 % toenam tegenover 2023: het aantal aangiftes steeg van 45 naar 86. Het aantal aangegeven diefstallen in of aan wagens steeg eveneens van 11 naar 17 (+55 %). Volgens politiezone Wokra waren in die periode verschillende inbrekersgroepen actief. Eén bende hield zich schuil in een*
- gekraakte woning en organiseerde van daaruit haar strooptochten. De daders werden gevat.
- *De openbare verlichting ging voor het einde van vorig jaar opnieuw de volledige nacht door branden, wat niet gebeurd is. Fluvius heeft namelijk de planning herzien en zegt vanaf einde januari de lichten opnieuw permanent aan te laten.*
 - *Wezembeek-Oppem staat als derde 'rijkste' gemeente in Vlaanderen geklasseerd op basis van het netto belastbaar inkomen van zijn inwoners. Dat bedraagt gemiddeld 34.702 euro. Buurgemeente Tervuren gaat ons voor (34.814 euro) en in Kraainem zijn de aangiften het hoogst met 36.531 euro, 5,2 % meer dan bij ons. In Brussel spant Sint-Pieters-Woluwe de kroon met 34.690 euro.*
 - *Via het bevolkingsonderzoek borstkanker van de Vlaamse overheid kunnen vrouwen van 50 tot 69 jaar elke twee jaar om preventieve redenen een mammografie laten nemen om borstkanker voortijdig op te sporen. Bij ons neemt 62,5 % hieraan deel. We scoren hiermee duidelijk beter dan Kraainem (50,6 %), Zaventem (54,4 %) en Tervuren (60,5 %). Het streefdoel blijft 75 %.*
 - *De gemiddelde levensverwachting van de Vlaming is 83,2 jaar. Bij ons ligt die net iets hoger met 84,6 jaar. In Tervuren en Kraainem ligt de verwachting nog net iets hoger met 84,9 jaar, terwijl Zaventem net boven het Vlaamse gemiddelde ligt. Rijkere gemeenten hebben gemiddeld een hogere levensverwachting.*
 - *Personen die geen inkomen, ziekte- of werkloosheidsuitkering hebben, komen na goedkeuring van hun dossier door het OCMW in aanmerking voor een leefloon (zo'n 1.300 euro voor een alleenstaande). Onze gemeente telde 7,1 leefloners per 1.000 inwoners. Kraainem telt er 9,4 per 1.000 en Zaventem 10, terwijl Tervuren aan 4,3 zit en het Vlaamse gemiddelde 6,8 bedraagt. (UM)*



Veerle Vandenplas (65) ruilde Wezembeek-Oppem voor Oostenrijk

‘Wezembeek-Oppem mist *Gemütlichkeit*’

Net 40 jaar geleden vertrok Veerle Vandenplas (65) uit Wezembeek-Oppem. Ze ging richting Wenen, haar passie voor de klassieke muziek achterna. Vandaag koestert ze de Oostenrijkse Gemütlichkeit en de open natuur van haar nieuwe thuisland. ‘Officieel ben ik nog steeds Belg, maar zelfs de Nederlandse taal spreken is een opgave. Ik denk in het Duits’, vertelt ze.

Veerles vader Fons speelde orgel in de kerk, en haar broer Koen is nog steeds een vaste bezoeker van de Kam. De familie Vandenplas is bekend in Wezembeek-Oppem. ‘We waren thuis met 6 kinderen’, zegt Veerle. ‘Ik heb 3 broers en 2 zussen, waarvan één zus overleden is. Mijn vader overleed in 2016, maar mijn moeder woont nog in het woonzorgcentrum in Wezembeek.’

Wat bracht je ertoe om Wezembeek-Oppem te ruilen voor de Oostenrijkse hoofdstad Wenen?

Veerle Vandenplas: ‘De muziek. Mijn vader koesterde een grote liefde voor klassieke muziek, van Schubert tot Mozart. Ik erfde zijn passie en studeerde muziekpedagogie in België. Maar ik wilde mijn horizon verruimen, weg uit België, en besloot in Wenen muziektherapie te gaan studeren. Ik kreeg een studiebeurs

en slaagde voor het ingangsexamen terwijl ik amper een woord Duits begreep of sprak.’

‘Toegegeven, het was een moeilijke tijd. Met een woordenboek in de hand trok ik mijn plan, maar het was vooral behelpen. Het was geen liefde op het eerste gezicht met het land, dat gevoel is door de jaren heen gegroeid. In 1992 leerde ik mijn huidige man kennen. Tot 3 jaar

DE

Veerle Vandenplas (65) tauschte Wezembeek-Oppem tegen Österreich

Veerle Vandenplas zog vor 40 Jahren von Wezembeek-Oppem nach Wien, angezogen von ihrer Leidenschaft für klassische Musik. Sie hat Musiktherapie in Wien studiert und sich dort eine Karriere als Musiklehrerin aufgebaut. Heute lebt sie mit ihrem Mann im ländlichen Maria Taferl. Veerle schätzt die Gemütlichkeit und den gemächlichen Rhythmus in Österreich, vermisst aber manchmal die belgische Küche. Die österreichische Bürokratie und das Lohngefälle zwischen Männern und Frauen fallen ihr auf,

ebenso wie der Rechtsruck in der Politik. Sie versteht die Sorgen um die Einwanderung, bedauert aber die harte Linie der radikalen Rechten.

Veerles Vater Fons spielte in der Kirche die Orgel, und ihr Bruder Koen ist immer noch ein regelmäßiger Besucher in de Kam. Die Familie Vandenplas ist in Wezembeek-Oppem bekannt. “Wir waren sechs Kinder zu Hause”, sagt Veerle. “Ich habe 3 Brüder und 2 Schwestern, von denen eine verstorben ist. Mein Vater ist 2016 gestorben, aber meine Mutter lebt immer noch im Pflegeheim in Wezembeek.”

geleden woonden we in Wenen. Toen we uit ons appartement moesten en hij met pensioen ging, zijn we verhuisd. Naar de rust van het platteland: het dorpje Maria Taferl. (*Voor de Oostenrijkkeners: Maria Taferl ligt aan de oevers van de Donau, ruwweg tussen Wenen en Linz, red.*)

‘Ik ben vandaag zelf gedeeltelijk met pensioen, en geef nog deeltijds piano- en gitaarles in een muziekschool. Ik heb hier in Oostenrijk mijn hele beroeps carrière muziekles gegeven.’

Voel je na 40 jaar nog een band met Wezembeek-Oppem?

‘Ja, toch wel. Ik ben er opgegroeid en heb goede herinneringen aan mijn jeugd jaren. Ik kom er ook nog om familie te bezoeken, en ik telefoneer trouwens elke dag met mijn moeder. Ze staat erop dat ik Nederlands praat, dat helpt me mijn moedertaal te onderhouden. Maar ik merk dat ik toch heel wat taalgevoel verlies.’

Mis je Wezembeek-Oppem ook een beetje?

‘Nee, dat niet. Het leven is er naar mijn gevoel veel te hectisch. Hier in Oostenrijk heerst de *Gemütlichkeit*. Het gaat er hier veel minder gejaagd aan toe. Wij leven rustig. Al heeft dat ook wel zijn nadelen, de bureaucratie gaat hier bijvoorbeeld heel erg traag. Als je iets van officiële papieren nodig hebt, moet je geduld hebben. Mijn man verdraagt

dat allemaal, die is zelf ook heel erg *gemütlich*.’ (*lacht*)

‘De natuur en de rust van waar we nu wonen zou ik niet meer kunnen missen. Maria Taferl telt 900 inwoners, verdeeld over 5 dorpjes. De huizen liggen ver uit elkaar en de vergezichten zijn prachtig. Dat vind je niet in Wezembeek-Oppem. Wat ik wel mis, is de lekkere Belgische keuken. Het Oostenrijkse eten is altijd overdadig, met veel vet en suiker. Zware kost dus. Terwijl ik van lichte *nouvelle cuisine* hou. Ik probeer thuis zelf Belgische kost te maken, maar als mijn man kookt, is het op zijn Oostenrijks. Ach, dat neem ik er graag bij.’

Ben je vooral Oostenrijker of toch nog ergens Belg?

‘Vooral Oostenrijker. Officieel heb ik nog steeds de Belgische nationaliteit, maar ik spreek en denk in het Duits. Als ik Nederlands praat, komt dat niet meer natuurlijk. Ik moet vertalen vanuit het Duits.’

Zijn er naast de *Gemütlichkeit* nog dingen die je opvallen aan de Oostenrijkers?

‘Het moet allemaal niet perfect zijn. En als het vandaag niet kan, dan is het voor morgen. Een voorbeeld? In België studeer je enkele jaren en dan ga je werken. Hier in Oostenrijk kan je wel 20 jaar lang studeren, zonder probleem. Terwijl je dat combineert met werk bijvoorbeeld. Het hoeft allemaal zo snel

niet te gaan. Wat me ook opvalt, is dat er nog steeds een grote loonkloof is tussen mannen en vrouwen. Vrouwen verdienen beduidend minder voor hetzelfde werk. De overheid werkt daar wel aan, maar dat verander je niet zomaar van de ene dag op de andere.’

Oostenrijk komt tegenwoordig wel vaker in het nieuws met binnenlandse politiek. Het radicaal-rechtse FPÖ won er de verkiezingen. Baart jou dat zorgen?

‘Oostenrijkers koesteren hun heimat en tradities. Ze vrezen dat de instroom van vluchtelingen uit andere landen hun manier van leven onder druk zal zetten. Daar zijn ze heel gevoelig voor. Daardoor verrechtst de samenleving. FPÖ is nu de grootste partij van het land. Ik begrijp die angst ergens wel, en ik begrijp ook dat Oostenrijkers een oplossing willen voor de vluchtelingenstroom. Maar de manier waarop radicaal-rechts de dingen wil aanpakken, is heel brutaal. Dat vind ik bijzonder jammer. Zo werkt politiek niet.’

Bart Claes

zaterdag 1 februari
Gedichtendag – Lijfelijkheid
 de Zonderlingen

THEATER TE GAST

20 uur – GC de Kam

Dit jaar gaan we op Gedichtendag de lijfelijkheid in poëzie opzoeken. We reiken je de hand om je oor te luisteren te leggen, de voetjes onder tafel te schuiven met een drankje en vooral je hart te laten verwarmen door de Zonderlingen en de door hen gekozen gedichten.

prijs: 15 euro

NI 

dinsdag 4 februari
Gezellig samenzijn
 Okra WO

14 uur – OCMW, J. de Keyzerstraat 15

gratis

info: marcel.abts@skynet.be

vrijdag 7 februari
Spaghettivond
 Oudercomité De Letterbijter

17 uur en 19 uur – GBS De Letterbijter,

Marcelisstraat 138

info en prijs: secretariaat@letterbijter.be

maandag 10 februari
Stoelgym
 Okra WO

14 uur – GC de Kam

gratis en enkel voor leden van Okra en Samana

info: marcel.abts@skynet.be

dinsdag 11 februari
Samen op Stap in de Rand
 De IJsetrappers

14 uur – vertrek aan GC de Kam

prijs: gratis (leden), 2 euro (niet-leden)

info: wilfried.rogier@skynet.be

zaterdag 15 februari
Vosbergleute
 Chiro Berkenbloesem

17.30 uur – Heilig Hartcollege, Albertlaan 44

info en prijs: www.chiroberkenbloesem.be



Loop mee met Running Club WO

‘De vereniging Running Club Wezembeek-Oppem is in 2008 ontstaan uit een Start 2 Run’, zegt voorzitter Paul Vanderbiest. ‘We startten toen met een 80-tal deelnemers, en die zijn blijven lopen bij onze club. We organiseren elke zondag om 10.30 uur een loopsessie. We spreken telkens af aan de Warandeparking in Wezembeek-Oppem. Elke zondagvoormiddag lopen de joggers in hun herkenbare oranje met zwarte outfit, langs verkeersluwe straten en paden door Wezembeek-Oppem, Tervuren, Sterrebeek en Kraainem. Dat gebeurt onder begeleiding van een professionele coach of een paar ervaren joggers. We hebben ook een groep stappers. Naast die wekelijkse loopsessie, waarbij iedereen op zijn eigen tempo loopt, nemen we ook deel aan de 20 km van Brussel, de grootste aflossingsmarathon Ekiden en andere sportieve evenementen. Onze groep wordt professioneel begeleid door kinesist Jakob Falk.’

‘Dat zal nodig zijn’, vult stafmedewerker Jeugd en Sport van GC de Kam Thierry Wellens aan. ‘Want samen met het Heilig Hartcollege organiseren we op **16 mei 2025** een **loop door de straten en velden van Wezembeek-Oppem en Tervuren** (5 en 10 km). Hiermee willen we naast de leden van de running club ook de niet-gebonden sporter in Wezembeek-Oppem een aanbod geven.

Daarnaast gaan we met de mensen van de Running club op **zondag 23 maart** opnieuw **ploggen**. Wat is ploggen? Ploggen is een combinatie van joggen en het Zweedse woord ‘plocka’ wat verzamelen betekent. De bedoeling is dat je tijdens je loop onderweg het afval dat je tegenkomt opraaft.’

‘We hopen dat er opnieuw wat deelnemers doorstromen naar onze club, die vandaag 42 leden telt en uit 8 verschillende nationaliteiten bestaat’, vult Paul nog aan. (JH)

info: plogging op 23 maart – gratis • praktische info via www.dekam.be

Meer info over de Running Club Wezembeek-Oppem: paul.vanderbiest@outlook.com

Meer info over de HHC run: jogging@hhc.world

elke zondagvoormiddag
Musicalclub voor kinderen van 9 tot 14 jaar
Blos vzw

Een lessenreeks musical in GC de Kam

Van begin februari tot begin mei organiseren twee jonge twintigers Fem Ververs en Margot Devloo van Blos vzw een musicalclub voor kinderen van 9 tot 14 jaar. 'Tijdens deze periode werken we met de kinderen aan een volledig nieuwe musical, die we op 11 mei opvoeren', zeggen Fem en Margot, die al jarenlang zelf actief zijn bij Blos en een passie hebben voor musicals. 'De repetities van de musicalclub vinden elke zondag van 10 tot 12.30 uur plaats in GC de Kam. In de zomer geven we al enkele jaren musicalstages aan kinderen. Nu kijken we ernaar uit om tijdens het schooljaar elke week met de kinderen aan de slag te gaan om samen een creatieve voorstelling op poten te zetten. De musicalclub is bedoeld voor alle kinderen van 9 tot 14 jaar, ongeacht hun ervaring. Bij Blos staat creativiteit op maat centraal: elk kind groeit op zijn eigen tempo en niveau. Het enige wat je nodig hebt om mee te doen, is een flinke portie enthousiasme.' (JH)

*info: elke zondag van 10 tot 12.30 uur – GC de Kam, Wezembeek-
Oppem. Periode: begin februari tot begin mei. Het optreden is op
zaterdag 11 mei. Meer info of meteen inschrijven? Dat kan via
www.blosvzw.be. Het aantal plaatsen is beperkt.*



vanaf maandag 10 februari

Stoelgym

Okra

Marc Van Pee vertelt over de nieuwe sessies stoelgym. 'Door zittend aan gymnastiek te doen, willen we in vorm blijven. De stoelgym is een samenwerking tussen Okra en Samana om oudere mensen de kans te geven om samen te bewegen', gaat hij verder. 'Onder leiding van lesgeefster Dora Van Den Broele doen we op muziek eenvoudige oefeningen, al zittend op een stoel of rechtstaand. We hebben dit al een 5-tal keer georganiseerd en verwachten 10 à 15 mensen.

De activiteit is gratis voor zowel leden als niet-leden. Je moet niet op voorhand inschrijven. De stoelgym vindt maandag 10 februari voor de eerste keer plaats in de paarse zaal. Na een uurtje stoelgym spreken we af om samen nog iets te drinken in Café de Kam.

Okra Wezembeek-Oppem telt ongeveer 50 leden. We organiseren ook één keer per maand een gezellig samenzijn, waar we bijpraten, kaarten of andere gezelschapsspe-
len spelen. We gaan wekelijks wandelen, spelen petanque en organiseren mee een activiteit tijdens de Herfstfeesten.' (JH)

*info: vanaf maandag 10 februari , 14 tot 15 uur – GC de Kam
vanpeemarco@gmail.com of info@dekam.be of 02 731 43 31*

Geert Van Doorselaere combineert verschillende passies

Meester in taal, kunst en vakmanschap

Elke week begeleidt Geert Van Doorselaere de conversatietafels Nederlands in de Lijsterbes en de Kam. Op dat moment is hij vooral de spelverdeler die het woord aan de deelnemers geeft, zodat zij maximaal hun Nederlands kunnen oefenen. Vandaag draaien we de rollen om en staat Geert zelf centraal. Maak kennis met zijn passies voor (ver)bouwen, circulaire economie en schilderkunst.

We ontmoeten Geert in Halle, waar hij in 2006 samen met zijn vrouw en kinderen een thuis vond in de oude zeepziederij Klar aan de Willamekaai. Met een brede glimlach opent hij de deur van de gewezen fabriek met fabriekswoning, geklemd tussen het kanaal Brussel-Charlerloi en de Zenne. De verwarming werkt die dag niet, maar een houtkachel biedt soelaas in de gezellige woonkamer met art-deco-elementen.

Alles zelf doen

‘Ik heb een voorliefde voor oude materialen en ben fel bezig met het idee van circulaire economie’, vertelt Geert. ‘De tafel waaraan wij nu zitten, is bijvoorbeeld op maat van deze kamer gemaakt. Ik heb het houten tafelblad ingekort en er nieuwe poten onder gezet. Doordat ik alles zelf kan maken, kan ik loskomen van de standaardformaten uit de winkel. Die vrijheid hebben voelt goed. In het keukenblok zijn oude kasten uit de jaren 60 verwerkt. Materialen die al geleefd hebben, vind ik veel mooier. En het prijskaartje van een creatie uit recuperatiemateriaal is uiteraard ook interessanter.’ (lacht)

‘Er is nog nooit iemand in ons huis geweest om iets te maken’, bedenkt hij nu. ‘Als er bijvoorbeeld een lei op het dak is weggezakt, zetten we de ladder, we demonteren alles en lossen het probleem op. Onze hele familie doet dat eigenlijk zo.’ Ook in zijn professionele leven is Geert – naast het geven van taallessen – lang actief geweest in de bouwsector. ‘De goesting om met mijn

handen bezig te zijn, had ik al als student. Toen ging ik elk weekend en tijdens de vakanties helpen bij renovaties. Dankzij de vele vakmensen waarmee ik mocht samenwerken, heb ik veel bijgeleerd. Net als door mijn latere job als industriële onderaannemer; een sector waarin ik terecht kwam na mijn studies mechanica. Maar voor ik daaraan begon, heb ik de opleiding schilderkunst aan Sint-Lucas gevolgd.’

Schilderen op ware grootte

Als we samen door het fabriekspand wandelen, duiken verschillende schilderijen van zijn hand op. ‘De essentie van wat ik al twee decennia maak als beeldend kunstenaar draait rond ‘kijken’, en hoe we met dat kijken omgaan. Veel informatie die we vandaag oppikken, komt bij ons binnen via de televisie of de computer. Maar als je daarop beelden van bijvoorbeeld de overstromingen in Valencia ziet, hebben die minder impact dan als je daar echt zou staan. Als je zaken groter of kleiner weergeeft dan in werkelijkheid, is het effect niet hetzelfde. Een boom, stoel of zelfs een Kalasnikov; ik wil alles registreren zoals het echt is.’

‘De inspiratie om alles op ware grootte te schilderen, vond ik in China. Daar leefde eens een keizer die wilde weten hoe groot zijn land effectief is. Een man tekende het land op een kaart, maar de keizer zei: dat klopt niet, mijn land is veel groter. Zo ontstond het idee om een kaart op ware grootte te maken. Dat vond ik heel krachtig als beeld. Om

praktische redenen reduceren we vaak dingen, maar daardoor verliezen we soms het besef van hoe iets in werkelijkheid is.’

Door voor deze werkwijze te kiezen, heeft Geert het zichzelf wel niet makkelijk gemaakt. ‘Als je bijvoorbeeld een boom op ware grootte wil schilderen, bots je al snel op de formaten van papier en doeken. En het probleem is ook: hoe breng je dergelijk werk aan de man? Niet iedereen heeft er ruimte voor. Er zijn dus wel wat praktische bezwaren. (lacht) Maar die visuele harmonie is iets wat ik bijzonder belangrijk vind. Ook in ons huis bijvoorbeeld. Want een oude buislamp: hoe hang je die op? Eerder schuin? In een hoek, of net in het midden? Alles draagt bij tot het beeld van het geheel. Een constructie bedenken of maken, is voor mij ook een vorm van kunst.’

Spelen met taal

Creativiteit loopt als een rode draad door het leven van Geert. ‘Ook bij het aanleren van een taal kan je creatief zijn door uiteenlopende werkvormen te gebruiken. Tijdens de conversatietafels gaan we bijvoorbeeld aan de slag met het positieve nieuws van de dag. En of we nu over pizza’s of chauffages praten ... de woordenschat verandert, maar de structuur van de taal is wat ze is. Ik probeer aan de deelnemers een soort van gereedschapskist te geven, waarmee ze kunnen werken, en reik hen tools aan om het Nederlands op een correcte manier te leren gebruiken.’



FR

Maître de la langue, de l'art et de l'artisanat

Chaque semaine, Geert Van Doorselaere anime les tables de conversation néerlandaise à de Lijsterbes et à de Kam. À cette occasion, il est surtout le meneur de jeu qui donne la parole aux participants pour qu'ils puissent pratiquer leur néerlandais au maximum. Aujourd'hui, nous inversons les rôles et c'est Geert lui-même qui occupe le devant de la scène. Nous découvrons ses passions pour la (re)construction, l'économie circulaire et la peinture. « J'ai une prédilection pour les vieux matériaux et je suis

très attaché à l'idée de l'économie circulaire », explique Geert. « La table à laquelle nous sommes assis, par exemple, a été fabriquée sur mesure pour cette pièce. J'ai raccourci le plateau en bois et j'ai ajouté de nouveaux pieds. Comme je peux tout fabriquer moi-même, je peux m'affranchir des formats standard qu'on trouve dans le commerce. Cette liberté me fait du bien. Alors que nous traversons ensemble le bâtiment de l'usine, plusieurs de ses peintures apparaissent. « L'essence de ce que je fais depuis deux décennies en tant qu'artiste visuel tourne autour du 'regard' et de la manière dont nous traitons ce regard. »

Op maandagavond begeleidt Geert de conversatietafel in de Lijsterbes in Kraainem, op woensdagavond in de Kam in Wezembeek-Oppem, en op donderdagavond gaat hij met Café Combinne online. Daar brengt hij wekelijks mensen uit alle hoeken van de wereld samen aan de virtuele gesprekstafel. Daarnaast geeft hij ook Nederlandse les aan mensen op de werkvloer. 'Ik zie mezelf als een ambassadeur van het Nederlands en van de Vlaming. Waar de Vlaming vaak wordt voorgesteld als iemand die in een eerste contact in zichzelf is gekeerd, weinig contactvaardig en niet zo verdraagzaam is, wil ik juist een warmer beeld tonen. Respect voor elkaar staat bij mij in elke les centraal. Tijdens de

conversatietafels lachen we bovendien veel. Vanuit een positieve sfeer ontstaan de meest boeiende gesprekken.'

De ideale combinatie

'In mijn dromen zou ik hier thuis graag een atelier opstarten, waarin mensen die hun weg niet vinden op de reguliere arbeidsmarkt enkele technieken kunnen leren. Ik stel me een open werkplaats voor, waar ze de gereedschappen kunnen gebruiken en bij mij terecht kunnen met al hun vragen. Een soort co-workingspace, maar dan met zaagmachines in plaats van bureaus. Ik zou bij wijze van spreken dakwerker kunnen worden, maar elke dag hetzelfde soort werk doen, dat ligt me niet. Geef mij

maar de variatie van het lesgeven, (ver)bouwen, met kunst bezig zijn ... Daar voel ik mij het best bij.'

Veerle Weeck

Interesse om vanaf januari deel te nemen aan de conversatietafels Nederlands in GC de Lijsterbes of GC de Kam? Meer info: www.delijsterbes.be, www.dekam.be

Meer info over Café Combinne: avansa-hallelvoorde.be

INFORMATIE

nieuws uit het centrum

doorlopend tot vrijdag
28 februari

Kam kiest voor Kunst
Sarah De Coninck
& Ana Dragan –
fotografie

TENTOONSTELLING

Openingsuren Café de Kam

Sarah zoekt graag de grenzen tussen fotografie en schilderkunst op. Ana houdt van reportages, documentaires en portretten. Deze twee gloednieuwe vakfotografen stellen hun werk twee maanden lang tentoon in café de Kam.
gratis

zondag 9 februari
Repair Café
Weggooiën doen we
mooi niet!

VORMING

14 uur – Ban Eik, Sterrenveld 27

In het Repair Café proberen we samen dingen te herstellen die je anders misschien zou weggooiën. Op de locatie is gereedschap aanwezig. Handige herstelleraars staan paraat om je te helpen.
gratis

info: repaircafe.wo@gmail.com



Vacature

Eetcafé GC de Bosuil in Jezus-Eik zoekt nieuwe uitbater. Interesse? Stel je kandidaat via de QR-code:



Meer info over : www.dekam.be/nl/taaliconen

woensdag 12 februari
Spelletjesnamiddag

SPEL

14 uur – GC de Kam en

Café de Kam

Speel jij ook weleens graag een spel? GC de Kam organiseert elke tweede woensdag van de maand een spelletjesnamiddag. Breng je vrienden, familie of burens mee, of kom gewoon alleen en speel mee een spel! gratis

info: www.dekam.be



donderdag 13 februari
Gili

Raar hè?!

HUMOR

20 uur – GC de Kam

Gili gooit de beste en geestigste elementen uit al zijn voorgaande shows bijeen tot een ultieme favoriete show, met uiteraard ook nieuwe acts.

tickets: 20 euro (basis), 18 euro (UiTPAS), 4 euro (UiTPAS-kansentarief)

info: www.dekam.be



zaterdag 22 februari
Taalkriebels
(3e kleuterklas tot het
2e leerjaar)

NEDERLANDS OEFENEN

10 uur – GC de Kam

Taalkriebels zijn geen taallessen. Plezier hebben in het leren van Nederlands staat voorop. Op zaterdagen in februari, maart en april doen we activiteiten waarbij we knutselen, spelen, zingen, bewegen en zo Nederlands oefenen.

tickets: 40 euro (basis), 36 euro (UiTPAS), 8 euro (UiTPAS-kansentarief)

info: rik.verleije@derand.be of

www.dekam.be



woensdag 12, 19 en 26 februari

KUNSTeldoos

Drukkunst (6 tot 10 jaar)

WORKSHOP

Hoe doen ze dat toch, een boek drukken? Hoe maak je een mooie stempel om zelf te drukken? Een beeldende kunstenaar van de vzw Muzische Workshops maakt je wegwijs in de wereld van druktechnieken. Van stempeldruk tot collografie, van sjabloondruk tot monotype, er zijn zo veel verschillende manieren en materialen. Spelenderwijs leer je erover en uiteraard ga je nadien zelf aan het drukken en maak je je eigen kunstzinnige en kleurrijke drukwerkjes. Deze toffe knutselnamiddagen zijn op maat van kinderen van 6 tot 10 jaar. (BC) info: *vanaf 14 uur – GC de Kam • tickets: 25 euro (basis), 22,50 euro (UiTPAS), 5 euro (UiTPAS-kansentarief) • www.dekam.be*



zaterdag 22 februari
Cula Mzansi
South Africa Sings

MUZIEK

20 uur – GC de Kam

Cula Mzansi bestaat uit enkele van de beste vocale componisten en arrangeurs van Zuid-Afrika. Ze hoppen van genre naar genre terwijl hun a capellastemmen je gidsen door de geschiedenis en cultuur, doorheen de landschappen, naar de ziel van hun land.

Lees het interview op p 12-13.

tickets: 24 euro (basis), 21,60 euro (UiTPAS), 4,80 euro (UiTPAS-kansentarief)

info: www.dekam.be

TICKETS EN INFO

GC de Kam, Beekstraat 172, 1970 Wezembeek-Oppem

info@dekam.be • Tel. 02 731 43 31 • www.dekam.be

OPENINGSUREN: ma tot vr van 9 tot 12 uur en van 13 tot 17 uur. Woensdagvoormiddag is het onthaal gesloten.



donderdag 20 februari
Dune: deel 1

donderdag 27 februari
Dune: deel 2

FILM

Volgens sommige fans is *Dune* een van de meest invloedrijke sciencefictionwerken aller tijden. Auteur Frank Herbert schreef dan ook niet zomaar een ruimteverhaal over schurken en helden. Zijn boek uit 1965 vertelt een episch en complex verhaal dat ook thema's als ecologie, macht, religie en politiek aanraakt. Het is zo complex dat eerdere pogingen om het verhaal te verfilmen jammerlijk faalden, of bij lange niet het hele verhaal vertelden. *Dune* werd dan ook als onverfilmbaar beschouwd, tot de Canadese regisseur Denis Villeneuve zich aan het epos waagde. Je kan hem kennen van films als *Arrival*, *Blade Runner 2049* en *Sicario*. Villeneuve kneedde *Dune* tot een visueel adembenemende en inhoudelijk diepgaande film, die zich nauw houdt aan de verhaallijn van het boek. Wie het liefst zo weinig mogelijk over het verhaal wil weten, stopt nu beter met lezen.

Het hoofdpersonage is de jonge Paul Atreides, de erfgenaam van het machtige huis Atreides. Het verhaal begint als Pauls familie door de keizer naar de woestijnplaneet Arrakis wordt gestuurd, de enige plek in het universum waar de waardevolle stof 'spice' te vinden is. De planeet is ook de thuis van gevaarlijke zandwormen en de oorspronkelijke bewoners, de Fremen. Na een aanval van de vijandige Harkonnens moet Paul samen met zijn moeder Jessica ontsnappen en zich aansluiten bij de Fremen.

Villeneuve koos er bewust voor om *Dune* in twee delen te verfilmen, zodat het verhaal de ruimte kreeg die het nodig had. Het eerste deel kwam uit in 2021, het tweede deel in 2024. Timothée Chalamet speelt de rol van Paul Atreides, Rebecca Ferguson is Lady Jessica, Pauls moeder. Je herkent ook Oscar Isaac, Josh Brolin, Javier Bardem en Zendaya. *Dune* – deel 1 – won zes Oscars in 2022, waaronder die voor Beste Cinematografie en Beste Visuele Effecten. (BC)
 info: 15 en 20 uur – GC de Kam • tickets: 5 euro (basis), 4,50 euro (UiTPAS), 1 euro (UiTPAS-kansentarief) • www.dekam.be



Vakantiestages zomer 2025
GC de Kam en partners

1-4 juli
Showkoorstage (6-10 j)
 Bloss vzw
JH Merlijn

2-4 juli
Kleuterkamp (3-6 j)
 Elan vzw
Heilig Hartcollege

2-4 juli
Sportweek (6-13 j)
 Elan vzw
Heilig Hartcollege

7-11 juli
Showkoorstage (10-14 j)
 Bloss vzw
JH Merlijn

7-11 juli
Kleuterkamp (3-6 j)
 Elan vzw
Heilig Hartcollege

7-11 juli
Sportweek (6-13 j)
 Elan vzw
Heilig Hartcollege

14-18 juli
Musicalstage (14-25 j)
 Bloss vzw
JH Merlijn

14-18 juli
Kleuterkamp (3-6 j)
 Elan vzw
Heilig Hartcollege

14-18 juli
Sportweek (6-13 j)
 Elan vzw
Heilig Hartcollege

11-15 augustus
Musicalstage (8-14 j)
 Bloss vzw
JH Merlijn

18-22 augustus
Taalstage (5-12 j)
 GC de Kam
GC de Kam

18-22 augustus
Kleuterkamp (3-6 j)
 Elan vzw
Heilig Hartcollege

18-22 augustus
Sportweek (6-13 j)
 Elan vzw
Heilig Hartcollege

18-22 augustus
Kunst & crea (8-14 j)
 Bloss vzw
JH Merlijn

25-29 augustus
Kleuterkamp (3-6 j)
 Elan vzw
Sporthal WO

25-29 augustus
Sportweek (6-13 j)
 Elan vzw
Sporthal WO

info en inschrijven:
 Bloss vzw: www.blossvzw.be,
 Elan vzw: www.elan2013.be,
 GC de Kam: www.dekam.be



Stella Khumalo zingt bij Cula Mzansi 'A capella zingen doet mensen anders luisteren'

In de Zuid-Afrikaanse taal Xhosa betekent het woord 'cula' zang, terwijl 'Mzansi' verwijst naar Zuid-Afrika zelf. Cula Mzansi is dus een uitstekende naam voor de vierkoppige band die in GC de Kam a capellaliedjes uit Zuid-Afrika komt zingen.

De a-capellagroep Cula Mzansi bestaat uit enkele van de beste zangers van Zuid-Afrika. Zij proberen de geschiedenis, de cultuur en de ziel van hun land over te brengen. En dat doen ze met een selectie van liedjes die iedereen daar kent, maar die het verdienen om ook bij ons gehoord te worden.

Een van de vooraanstaande leden van Cula Mzansi is zangeres Stella Khumalo. Zij werkte in haar lange muzikale carrière onder andere samen met de legendarische zangeres en antiapartheidsactiviste Miriam Makeba, die ook bekend werd bij een breed westers publiek. Maar Khumalo zong ook met Simply Red en Paul Simon, en haar stem is te horen op de soundtrack van de film *The Lion King*. Ook is zij, samen met enkele andere leden van Cula Mzansi, een zeer goede collega van 'onze' Belgische artiest Sioen, die met hen samenwerkte voor zijn Zuid-Afrikaanse projecten *Calling up*

Soweto en *Sioen plays Graceland*. Stella Khumalo is momenteel nog in Zuid-Afrika, waar ze net een project met jazzbassist Herbie Tsoaeli achter de rug heeft. Maar ze maakt zich klaar om zich ten volle te concentreren op de komst van het Cula Mzansikwartet naar haar geliefde België.

Hoe is dat kwartet ooit ontstaan?

Stella Khumalo: 'Cula Mzansi is in 2008 begonnen als groep, toen Sioen naar Zuid-Afrika kwam voor zijn plaat *Calling up Soweto*. Hij was op zoek naar Zuid-Afrikaanse zangstemmen. In mijn zoektocht kwam ik in eerste instantie uit bij de twee mannen van ons kwartet: Vus'umuzi 'Vusi' Nhlapo en Vuyo Tshuma, met wie ik al had samengewerkt bij verschillende gelegenheden. Ik wist dat ik met hen altijd goed zou kunnen samenwerken, en ook met Dudu (Duduzije Majola) was de relatie meteen goed. Het was een combinatie die werkte. Met die vier stemmen, maar ook

met koraspeler Pops Mohamed en saxofonist Kaya Mahlangu, maakten we *Calling up Soweto*, en toerden we in 2009 door België, Nederland en Duitsland met muziek uit onze beide landen. In 2016 vroeg Sioen ons opnieuw om te zingen op *Sioen plays Graceland* – zijn versie van de bekende plaat van Paul Simon. In 2021 was ons laatste concert samen met hem. Maar ondertussen zijn er ook al periodes geweest waarin wij met ons vier zongen. Toen is de naam Cula Mzansi ontstaan, die letterlijk 'zang uit Zuid-Afrika' betekent. We kenden elkaar en onze stemmen al zo goed dat het ons logisch leek om samen te blijven en zelf ook dingen te gaan doen.'

Wat maakt Cula Mzansi als groep bijzonder?

'Dat we a capella zingen. Op wat percussie na gebruiken we geen instrumenten. We steunen alleen op onze vier stemmen en wat dansmoves hier en daar. Ik heb heel vaak als achtergrondzangeres gezongen bij mensen met geweldige stemmen, zowel internationaal als lokaal. Ik heb de kracht van goede vocalisten en mooie harmonieën altijd gekoesterd. Bovendien zijn Vusi en Vuyo meesters in het vak. Vuyo noemen we onze toonmeester. Noem een toonhoogte en hij kan ze meteen zuiver en foutloos produceren. Vusi en Vuyo hebben in heel veel combinaties gewerkt en weten hoe harmonieën in elkaar zitten. Dudu is dan weer goed in choreografieën en voegt als jongste iets fris toe. Ik vind dat een prachtige combinatie.'

Het repertoire van jullie optreden *South Africa sings is dit keer exclusief Zuid-Afrikaans. Hoe kwam het tot stand?*

'Er zijn heel veel mooie Zuid-Afrikaanse liedjes die mensen in het buitenland nog niet kennen. We hebben liedjes gekozen die in de oorspronkelijke versie met instrumenten werden gespeeld, maar die ook in de a-capellaversie mooi klinken. Dat zijn liedjes uit alle genres en van verschillende periodes. Liedjes van de jaren 70 en 80 ook die nog altijd relevant zijn. Relevant omwille van de boodschap die ze brengen of omwille van de verhalen die ze vertellen. Samen zeggen al die verschillende verhalen iets over Zuid-Afrika in de laatste tientallen

jaren. Want hoewel de meeste Zuid-Afrikanen deze verhalen kennen, mogen we niet ophouden met ze te vertellen. Onlangs had ik het in een interview nog over mijn tijd met Miriam Makeba tegen iemand die niet wist wie zij was. Dus als we via muziek levensbelangrijke verhalen in herinnering kunnen blijven houden, moeten we dat zeker doen en er desnoods wat uitleg bij geven. Al zijn onze liedjes zeker niet hoofdzakelijk politiek. We concentreren ons niet op één onderwerp of periode zoals die van de apartheid. Het gaat ook om persoonlijke verhalen en om verschillende generaties. We hebben geprobeerd om muziek te selecteren die mensen samenbrengt. Het publiek moet genieten.'

A capella zingen maakt het ...

'... intiemer. Ook Zuid-Afrikanen luisteren graag op die manier naar de liedjes, dus we kunnen er nog veel kanten mee uit. A capella zingen doet het publiek ook op een andere manier luisteren.'

Straks ben je dus weer in België, waarmee je een bijzondere band hebt. Ik las dat Sioen jou bijna als familie beschouwt.

'Ik herinner me nog de eerste keer dat ik in België was, want dat was in 1988 met Miriam Makeba. Ik was toen zo onder de indruk dat ik nu niet meer weet waar we toen precies gespeeld hebben (*lacht*). En Sioen is inderdaad als familie, ja. We kennen elkaar al 15 jaar, en hij is altijd op de hoogte als we naar België komen.'

Muziek maken is samenwerken.

Is dat wat het voor jou zo leuk maakt?

'Ik ben heel jong begonnen. Op mijn 16e was ik al op straat aan het zingen. Als iemand me nu zou zeggen dat ik er mee moet stoppen, zou ik het niet overleven. Muziek zit diep in mij. In mijn ziel. Het is door muziek dat mijn hart blijft kloppen.'

Michaël Bellon

zaterdag 22 februari

Cula Mzansi
South Africa Sings

MUZIEK

20 uur – GC de Kam

tickets: 24 euro (basis),
21,60 euro (UiTPAS), 4,80 euro
(UiTPAS-kansentarief)
info: www.dekam.be



MENSEN

vrijwilliger van de maand

Luc Persoons

Lasser met passie voor techniek

Luc Persoons is lasser van dienst bij het Repair Café van Wezembeek-Oppeem, Kraainem en Zaventem. Gepassioneerd door zijn vak, blijft hij na een boeiende loopbaan bij het technisch bedrijf Castolin Eutectic bijzonder actief. Naast de Repair Cafés voert hij ook interimopdrachten uit via het uitzendbureau Nestor, dat zich specifiek richt op 60-plussers en gepensioneerden.

'De passie voor techniek kreeg ik van thuis uit mee. Zowel mijn vader als mijn grootvader werkten destijds voor de technische dienst van Sabena. Wat mijn grootvader allemaal kon maken, was onvoorstelbaar. Zelf ging ik aan de slag bij Castolin, een wereldwijd actief bedrijf in de industrie dat reparaties en onderhoud uitvoert met behulp van las-, soldeer- en coatingtechnologieën. Productie die stilstaat vanwege een defecte machine is ontzettend kostelijk. Dan word je midden in de nacht gebeld met de vraag of je bij een suikerfabrikant kan langsgaan waar een droogcilinder gescheurd is. Ik was 24 uur per dag beschikbaar en de klant is dankbaar voor zo'n service. Ik heb veel gewerkt in opdracht van De Nul, die onder andere baggerwerken uitvoert. Dan moest ik ergens in het buitenland een reusachtig tandwiel herstellen. De levensduur van machineonderdelen verlengen is een belangrijke factor in het proces, want wisselstukken zijn soms niet beschikbaar of ontzettend duur. Nu is het ook de trend om goedkopere onderdelen een duurzame coating te geven, zodat ze langer meegaan. Het fijne aan mijn baan was dat ik niets hoefde te verkopen; het ging erom samen met de klant een oplossing te zoeken voor zijn probleem. Ik was ook niet aan een

specifiek procedé gebonden. Afhankelijk van het probleem kon de beste oplossing lassen, hard of zacht solderen, opspuiten, frezen of lijmen zijn. Met de tijd veranderen ook de technieken en vooral de materialen. Wat vandaag allemaal gelijmd kan worden is onvoorstelbaar; 50 tot 60 procent van een vliegtuig is gelijmd. Bijleren, een open geest hebben en samenwerken met anderen zijn cruciale factoren bij technisch werk. En niet te vergeten: een goed buikgevoel hebben, zodat je intuïtief en op basis van ervaring het probleem juist kan inschatten.'

'In de Repair Cafés is het niet anders. Mensen komen er met totaal verschillende objecten, van oude pureestampers en rekjes voor servetten tot zelfs het oogje van een borstelsteel. Samen met Jos, ook iemand van de oudere generatie, bekijk ik elk geval met een dubbele bril. Jos heeft onder andere meer kennis van plastic en lijmtechnieken. Met zijn tweeën kom je tot oplossingen die je alleen niet had kunnen bedenken. Samenwerken, het bijleren, de contacten met de mensen, iets voor anderen kunnen betekenen, dat zijn de belangrijkste redenen waarom ik me als vrijwilliger inzet bij het Repair Café.' (KS)

Derde Taalbarometer Vlaamse Rand

Taaldiversiteit neemt toe

In de Vlaamse Rand worden tegenwoordig evenveel verschillende talen gesproken als in Brussel. Meer dan honderd zijn het er intussen. De groeiende taaldiversiteit is het gevolg van de verhuis van heel wat Brusselaars naar onze regio. Toch houdt het Nederlands vrij goed stand tussen al die andere talen.

Dat en nog veel meer blijkt uit de derde Taalbarometer van de Vlaamse Rand van BRIO, het Brusselse Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum van de VUB. We vatten hem voor jou samen in vijf kernvragen.

1. Hoeveel talen worden er gesproken in de Vlaamse Rand?

De eerste opvallende vaststelling: het aantal talen dat in de Vlaamse Rand wordt gesproken, is flink gestegen. De Taalbarometer peilde bij 2.273 inwoners van de negentien Randgemeenten naar de talen die ze goed tot uitstekend spreken. Dat leverde maar liefst 104 verschillende talen op. ‘De taaldiversiteit neemt dus verder toe’, legt BRIO-onderzoeker Mathis Saeys uit. ‘Bij de eerste Taalbarometer in 2014 telden we 75 verschillende talen, bij de tweede in 2019 waren het er 87 en nu dus 104. Een forse stijging. Als je daarbij ook rekening houdt met het feit dat deze Taalbarometer iets meer dan 200 respondenten minder had en de Vlaamse Rand een heel dynamische regio is, dan mag je ervan uitgaan dat die 104 talen nog een onderschatting zijn. De verhuisbewegingen en de verdere internationalisering die ze met zich meebrengen, zorgen er dus voor dat op het vlak van taalsociologie de grens tussen stad en Rand geleidelijk vervaagt. Voor mensen die in Brussel werken is de Vlaamse Rand een heel aantrekkelijke woonomgeving. Wie naar de Rand verhuist, neemt ook zijn taalrepertoire mee en dus stijgt het aantal talen dat hier gesproken wordt.’

2. Wat doet dat stijgende aantal talen met het Nederlands?

Weinig, zo blijkt. ‘De voorbije vijf jaar is de kennis van het Nederlands niet sterk

veranderd. 65 % van de bevroegden geeft aan dat ze goed tot uitstekend Nederlands spreken. In 2019 was dat 68,5 %. Het Nederlands houdt dus behoorlijk goed stand, ondanks de stijgende taaldiversiteit. Het Nederlands blijft ook de dominante taal in de Vlaamse Rand. Zowel in de contacten met de gemeente, op het werk als met de burens wordt het Nederlands het vaakst gebruikt’, merkt Saeys op. ‘Het Frans blijft met 74 % de meest gekende taal, al heeft het Frans de voorbije vijf jaar wel meer dan 5 % ingeleverd. In 2019 gaf nog bijna 80 % aan dat ze het Frans goed beheersten. Het aantal mensen dat beide talen kent, blijft dan weer stabiel. Ongeveer de helft van de Randbewoners spreekt zowel goed Nederlands als Frans. De taalkennis van het Engels is licht toegenomen.’

3. Welke taal krijgen Randbewoners van thuis uit mee?

Het Nederlands is nog altijd de taal die de meeste Randbewoners van thuis uit meekregen. ‘Meer dan een derde van de volwassen Randbewoners groeide op in een gezin waar uitsluitend Nederlands werd gesproken’, aldus Saeys. ‘Dat cijfer blijft wel dalen. In 2014 ging het om nog bijna de helft, in 2019 om 45 % en nu om 37,7 %. De groep die het Nederlands en Frans als gezinstaal combineert, stijgt dan weer licht. Ook het aandeel Franstaligen blijft gestaag toenemen. Vooral de groei van het aantal nieuwe tweetaligen springt in het oog. In almeer meer gezinnen wordt het Frans of het Nederlands gecombineerd met een andere taal in de opvoeding.’

4. Zijn er onderlinge verschillen tussen de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand?

Het antwoord op die vraag is volmondig

ja. ‘De Taalbarometer werkt met een verdeling van de Rand in zeven gemeentecusters, precies omdat de ene gemeente de andere niet is. Kijken we bijvoorbeeld naar de thuishalen in de voorstedelijke gemeenten Asse, Grimbergen, Meise en Merchtem, dan zien we dat daar 53 % thuis Nederlands spreekt. In de oostelijke faciliteitengemeenten Kraainem en Wezembek-Oppem is dat nog maar 11 %. Daar groeide 78 % van de volwassenen op in een eentalig Franstalig gezin. In de commerciële gemeenten Machelen en Vilvoorde is dat maar iets meer dan 11 %. Daar sprak een op de vijf inwoners thuis een andere taal dan het Nederlands en het Frans. De verschillen tussen die gemeentecusters zijn dus echt heel groot. Niet elke gemeentecuster kampt met dezelfde uitdagingen. Daarom is het belangrijk dat het taal- en integratiebeleid afgestemd is op de eigenheid van elke cluster.’

5. Welke boodschap heeft Vlaamse minister voor de Vlaamse Rand Ben Weyts (N-VA) naar aanleiding van de nieuwe Taalbarometer?

‘De minister ziet niet alleen een taak voor het beleid in dit hele verhaal, maar ook voor de Vlamingen. ‘We mogen als samenleving niet aanvaarden dat nieuwkomers zich niet aanpassen. Maar we moeten ook naar onze eigen rol kijken. Veel Vlamingen vinden het op korte termijn gemakkelijker om Frans te spreken met nieuwkomers. Dat wreekt zich op lange termijn. In de komende jaren komt er voor het eerst een Totaalplan Nederlands en een van de centrale boodschappen zal zijn: iedereen moet aan de bak. De overheid kan de ont nederlandse niet alleen stoppen; daar hebben we iedereen voor nodig. Een Franstalige kan nu misschien even een gènant moment meemaken aan het



Vzw 'de Rand' zoekt onafhankelijke bestuurder.

Iets voor jou?
Lees de vacature:



EN

A melting pot of languages

Some 104 languages are now spoken in the Flemish Rand municipalities ringing the Brussels-Capital Region, according to the third BRIO Language Barometer, as a result of Brussels residents moving to the region. While de Rand is becoming a linguistic melting pot, Dutch is still holding its ground: 65% of residents have a good to excellent command of the language, and it remains the go-to language for interactions with local government and in the workplace. Dutch as a language spoken at home is on the decline, though: a mere 37,7% grew up in a family where only Dutch was spoken. The number of bilingual families is growing, particularly in combination with French or other languages. Linguistic diversity varies significantly across municipal clusters: in municipalities required by law to provide facilities for francophone residents, such as Kraainem and Wezembeek-Oppem, only 11% of residents speak Dutch at home. 'The differences between these municipality clusters are stark,' says BRIO researcher Mathis Saeyns. 'Given the varying challenges faced by different municipality clusters, it is crucial to develop language and integration policies that are tailored to the unique needs of each cluster.'

gemeenteloket waar men op het Nederlands hamert, maar dat is snel vergeten als hij voor de rest in het dagelijkse leven toch overal Frans kan praten in de Vlaamse Rand. Wij

Vlamingen moeten ons meer bewust zijn van onze eigen rol, op elk moment.'

Tina Deneyer

UITGEKAMD is een uitgave van het gemeenschapscentrum de Kam en vzw 'de Rand'. Uitgekamd komt tot stand met de steun van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant. REDACTIERAAD Eva Lauwers, Steven De Mesmaeker, Luc De Vogelaere, Ulrich Motté, Karla Stoefs, Jan Walraet VORMGEVING jan@jeudeboels.be FOTOGRAFIE

Tine De Wilde DRUK Drukkerij Van der Poorten EINDREDACTIE Silke Castro, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, silke.castro@derand.be HOOFDREDACTIE Geert Selleslach, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, geert.selleslach@derand.be VERANTWOORDELIJKE UITGEVER Jo Van Vaerenbergh, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel ARCHIEF Je vindt deze editie en het volledige archief van uitgekamd op www.dekam.be



BEELD

uit Wezembeek-Oppem



Vroeger en nu

Op de eerste foto zie je een deel van een rij witte huisjes langs de Jozef De Keyzerstraat rechts richting City Hall. Links van de straat het OCMW gebouw. Vandaag staat er een flatgebouw met onderaan een notaris, een groepspraktijk van artsen en een Carrefour Express. **Tekst en foto: Luc De Vogelaere**

